

Finlands Banks pensionsfond

Årsberättelse 2013

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Finlands Banks pensionsfond

Årsberättelse 2013

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Helsingfors 2014

Finlands Banks pensionsfond

Från och med 2002 har Finlands Bank täckt sitt pensionsåtagande och finansierat pensionerna genom en juridiskt osjälvständig pensionsfond som redovisas över bankens balansräkning. Målet är att förvalta tillgångarna för täckning av pensionsåtagandet enligt allmänna principer för förvaltning av pensionsmedel, men med hänsyn till de särskilda krav som härrör från bankens balansräkningspolicy och centralbanksverksamheten. Denna uppläggningsöver bankens balansräkning förändrade inte bankens ställning som pensionsanstalt som har sista handsansvaret för personalens pensioner och svarar för finansieringen av pensionerna, administrerar personalens pensionsförmåner i tillämpliga delar enligt statens pensionssystem och handlägger pensionsbesluten och utbetalningen av pensionerna. Innova Personalfonds- och Pensionstjänster Ab (nedan:

Innova) handlägger Finlands Banks pensionsbeslut och betalar ut pensionerna. Innova är dotterbolag till Mandatum Livförsäkringsaktiebolag. Innova anlitar Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varmas tjänster för pensionshanteringen. Helhetsöversikter om uppläggnings- och finansieringen av Finlands Banks pensionskydd upprättades också under 2013.

Värdet av tillgångarna i pensionsfonden uppgick till 616 408 596,65 euro den 31 december 2013. I resultat för 2013 redovisade pensionsfonden 0 euro efter en ökning av pensionsavsättningen med 34 miljoner euro. Under 2013 utbetalades pensioner för 25,7 miljoner euro. Vid utgången av året uppgick täckningsgraden för pensionsfondens pensionsåtagande till 106. I december 2012 beslutade bankfullmäktige att målet för täckningsgraden härfter ska vara 100 %.

Innehåll

Finlands Banks pensionsfond	5
1 Pensionsfondens organisation och beslutsordning	8
2 Pensionsåtagande och utbetalda pensioner	9
3 Bokslut	10
3.1 Balansräkning	10
3.2 Resultaträkning	11
3.3 Noter till bokslutet	14
4 Hantering av pensionsfondens finansieringsrisker och placeringsverksamhet	16
4.1 Placeringspolicy	16
4.2 Pensionsfondens tillgångar och placeringsverksamhet 2013	17
4.3 Genomförande av placeringsverksamheten	19
4.4 Riskhantering av placeringsverksamheten	20

1 Pensionsfondens organisation och beslutsordning

Pensionsfondens organisation är en del av Finlands Banks organisation:

- Bankfullmäktige
- Direktionen
- Ledningsgruppen för förmögenhetsförvaltningen
- Administrativa avdelningen
- Bankavdelningen
- Finlands Banks internrevision
- Riksdagens revisorer
- Revisorer godkända av Eurosystemet

Bankfullmäktige svarar för de allmänna principerna för pensionsfonden, bestämmer täckningen av pensionsåtagandet och bankens avgifter till pensionsfonden samt beslutar om grunderna för pensionskyddet. Bankfullmäktige övervakar att pensionsåtagandet uppfylls när de fastställer grunderna för bankens bokslut och beslutar att fastställa bokslutet.

Finlands Banks direktion svarar för organisationen av bankens pensionsfond, beslutar om principerna för placeringspolicy och tillgångsförvaltning samt övervakar att dessa följs. Inom ramen för sin arbetsfördelning svarar direktionen också för enskilda pensionsbeslut, som bereds av Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma.

Direktionen har tillsatt en ledningsgrupp för förmögenhetsförvaltningen som för sin del övervakar och utvärderar placeringsverksamheten, gör förslag till utveckling av placeringsverksamheten och placeringspolicyn och bevakar och utvärderar utvecklingen av pensionsåtagandet och dess täckning. Ledningsgruppen rapporterar utfallet av tillgångsförvaltningen till direktionen och sörjer för att allokeringen ligger i linje med placeringspolicyn.

I ledningsgruppen är de avdelningar representerade som svarar för placeringsverksamheten, tillgångsförvaltningen och pensionsförvaltningen. Vidare ingår en representant för personalen. Ledningsgruppen sammanträdde fyra gånger under året och höll ett e-postsammanträde.

Administrativa avdelningen sköter pensionsfondens bokföring och bestämmer de värderingsprinciper som ska tillämpas i redovisningen. Juridiska enheten och personalenheten förbereder ändringar i pensionsstadgarna. Tjänsteleverantören bereder pensionsbesluten och svarar för pensionsutbetalningen.

Bankavdelningen bereder ändringar av placeringspolicyn, verkställer placeringsbesluten, har hand om kontakterna med de externa portföljförvaltarna och rapporterar resultaten av portföljförvaltningen till ledningsgruppen.

Internrevisionen granskar diskretionärt pensionsfondens bokföring och den räkenskapsrevision den ansvarar för som ett led i förvaltningen.

Riksdagens revisorer granskar Finlands Banks bokföring och förvaltning och som ett led i detta uppdrag även den i balansräkningen redovisade pensionsfondens bokföring och förvaltning.

Revisorer godkända av Eurosystemet granskar Finlands Banks bokföring och som ett led i detta uppdrag även den i balansräkningen redovisade pensionsfondens bokföring och bokslut enligt ett avtal som ingåtts om revisionen.

Ledningsgruppen för förmögenhetsförvaltningen hade 31.12.2013 följande sammansättning:

- direktionsmedlem Seppo Honkapohja
- jurist Eija Brusila med jurist Jutta Koivisto som suppleant till 3.10.2013 och därefter med jurist Anne Huttunen som suppleant
- avdelningschef Pirkko Pohjoisaho-Aarti från administrativa avdelningen, med ekonomichef Tuula Colliander som suppleant
- byråchef Jarno Ilves från investeringsbyrån på bankavdelningen, med avdelningschef Harri Lahdenperä som suppleant
- organisationschef Kirsti Tanila från Finlands Banks personalförening, med Anna-Kaisa Riekkola som suppleant.

2 Pensionsåtagande och utbetalda pensioner

Resultatet för pensionsfonden genereras av arbetstagarnas och arbetsgivarnas – Finlands Banks och Finansinspektionens – avgifter, intäkterna av och kostnaderna för placeringsverksamheten, utbetalda pensioner och kostnaderna för verksamheten. I samband med bokslutet godkänner bankfullmäktige eventuella avgifter till pensionsfonden.

I december 2012 beslutade bankfullmäktige att målet för täckningsgraden för pensionsåtagandet herefter ska vara 100 %.

Finlands Banks pensionsfond hade 31.12.2013 totalt 1 225 löpande pensioner. Utbetalda pensioner 2013:

Under 2013 pensionerades 25 personer direkt från banken eller Finansinspektionen.

Underlaget för beräkning av pensionsåtagandet enligt Finlands Banks pensionsstadga 31.12.2013 omfattade 689 anställda i tjänsteförhållande och 3 063 fribrevsinnehavare utöver pensionstagarna.

Pensionsåtagandet ökade med 0,7 %. Förändringen i arbetspensionsindex var 2,82 % från föregående år. Lönesumman minskade med 0,55 miljoner euro från året förut.

<i>Pensionsslag</i>	<i>Antal personer</i>	<i>Euro</i>
<i>Ålderspension</i>	980	22 910 429
<i>Invalidpension</i>	81	509 964
<i>Familjepension</i>	87	1 311 500
<i>Förtida ålderspension</i>	67	874 487
<i>Deltidspension</i>	10	113 406
<i>I rehabiliteringspenning utbetalades 0 euro.</i>		

3 Bokslut

3.1 Balansräkning

Balansräkning 31.12.2013
tusen euro

AKTIVA	2013	2012
<i>Placeringar</i>		
<i>Andelar i placeringsfonder</i>		
<i>Aktiefonder</i>	225 785	185 165
<i>Räntefonder</i>	355 079	360 487
<i>Fastighetsplaceringar</i>		
<i>Indirekta fastighetsplaceringar</i>	9 831	10 239
<i>Fastigheter och fastighetsaktier</i>	20 171	21 315
<i>Maskiner och inventarier</i>	–	6
<i>Placeringstillgodohavanden hos Finlands Bank</i>	5 544	5 513
<i>Fordringar</i>		
<i>Kundfordringar</i>	–	2
SUMMA	616 409	582 728
PASSIVA		
<i>Pensionsfond</i>		
<i>Uppskrivningsfond</i>	7 508	7 891
<i>Pensionsavsättning vid årets början</i>	574 281	527 705
<i>Förändring av pensionsavsättning</i>	34 299	46 575
<i>Främmande kapital</i>		
<i>Leverantörsskulder</i>	5	13
<i>Upplupna kostnader</i>	101	50
<i>Skuld till Finlands Bank</i>	215	492
SUMMA	616 409	582 728

3.2 Resultaträkning

Resultaträkning 1.1–31.12.2013
tusen euro

	2013	2012
Premieinkomst		
Arbetstagarandel	2 361	2 387
Finlands Banks arbetsgivarandel	8 062	7 759
Intäkter av placeringsverksamheten		
Aktiefonder	628	520
Räntefonder	1 460	587
Uppskrivningar	47 252	59 585
Uppskrivningar på indirekta fastighetsplaceringar	-409	-1 727
Ränteintäkter, banktillgodohavanden	29	81
Fastighetsintäkter	1 579	2 698
Intäkter från indirekta fastighetsplaceringar	919	2 149
Kostnader för placeringsverksamheten		
Kostnader för placeringsfonder		
Förvaltningskostnader	-203	-218
Fastighetskostnader		
Driftskostnader	-460	-782
Avskrivningar	-914	-1 118
Pensioner		
Utbetalda pensioner	-25 720	-25 098
Hälsovårds- och rehabiliteringskostnader för pensionstagarna	-	0
Förskott till arbetslöshetsförsäkringsfonden	360	310
Administrationskostnader		
Personalkostnader	-134	-128
Övriga kostnader	-508	-430
Förändring av pensionsavsättning	-34 299	-46 575
ÅRETS RESULTAT	0	0

Helsingfors den 26 februari 2014

Seppo Honkapohja

Eija Brusila

Jarno Ilves

Pirkko Pohjoisaho-Aarti

Kirsti Tanila

Tabell 1. Andelar i aktie- och räntefonder 31.12.2013

Euro

	<i>Vanguard Eurozone Stock Index Fund</i>	<i>Vanguard Global Stock Index Fund</i>	<i>Summa</i>
Aktiefonder			
<i>Ice Capital</i>	81 810 036,24	103 354 836,64	185 164 872,88
<i>Värdeförändring 31.12.2013</i>	19 056 688,36	21 563 035,85	40 619 724,21
Balansvärde 31.12.2013	100 866 724,60	124 917 872,49	225 784 597,09
Räntefonder			
	<i>EMU Government Bond Fund</i>		
<i>State Street</i>	348 447 286,83		348 447 286,83
<i>Värdeförändring 31.12.2013</i>	6 632 102,53		6 632 102,53
Balansvärde 31.12.2013	355 079 389,36		355 079 389,36

Tabell 2. Indirekta fastighetsplaceringar 31.12.2013

Euro

	<i>Aberdeen Property Fund Finland I</i>	<i>Pohjola Real Estate Fund Finland</i>	<i>Summa</i>
<i>Indirekta fastighetsplaceringar</i>	4 829 608,62	5 409 789,90	10 239 398,52
<i>Värdeförändring 31.12.2013</i>	107 258,38	-516 154,00	-408 895,62
Balansvärde 31.12.2013	4 936 867,00	4 893 635,90	9 830 502,90
<i>Avtalat men ännu ej tecknat 31.12.2013</i>		170 615,27	170 615,27

Tabell 3. Fastigheter 31.12.2013

Euro

	<i>Snellmans- gatan 6</i>	<i>Snellmans- gatan 2</i>	<i>Summa</i>
<i>Markområden</i>	2 522 818,90	325 000,00	2 847 818,90
<i>Byggnader</i>	14 954 791,69	2 367 909,73	17 322 701,42
Summa	17 477 610,59	2 692 909,73	20 170 520,32

Tabell 4. Intäkter från placeringsfonder 31.12.2013**Euro**

	<i>Räntefonder State Street</i>	<i>Aktiefonder Ice Capital</i>	<i>Summa</i>
<i>Reavinster, räntor och övrigt</i>	1 459 923,65	627 560,62	2 087 484,27
<i>Uppskrivning</i>	6 632 102,53	40 619 724,21	47 251 826,74
<i>Summa</i>	8 092 026,18	41 247 284,83	49 339 311,01

Tabell 5. Fastighetsintäkter 31.12.2013**Euro**

	<i>Snellmans- gatan 4-6</i>	<i>Snellmans- gatan 2</i>	<i>Summa</i>
<i>Intäkter</i>	1 322 418,10	256 344,40	1 578 762,50
<i>Driftskostnader</i>	-395 870,05	-64 014,54	-459 884,59
<i>Driftsöverskott</i>	926 548,05	192 329,86	1 118 877,91
<i>Auskrivningar</i>	-756 151,02	-158 082,85	-914 233,87
<i>Nettointäkter</i>	170 397,03	34 247,01	204 644,04
<i>Avkastning på balansvärde</i>			
31.12.2013, %	5,30	7,14	5,55
<i>Avkastning på genomsnittligt bundet kapital 2013, %</i>	3,90	5,85	4,14

3.3 Noter till bokslutet

Redovisningsprinciper

ECBS harmoniserade redovisningsriktlinjer gäller inte pensionsfondens bokföring.

Pensionsfondens placeringsportfölj värderas månatligen till marknadsvärdet månadens sista dag enligt rapport från de externa portföljförvaltarna. Indirekta fastighetsplaceringar redovisas i bokslutet till marknadsvärde enligt rapport från de externa portföljförvaltarna. Bokslutet upprättas enligt marknadsvärdet på årets sista dag. Fastigheterna upptas i balansräkningen till värdet vid överföringstidpunkten efter avskrivningar. Till den del byggnaderna uppskrivits i balansräkningen redovisas motsvarande nedskrivningar mot återförda uppskrivningar utan resultatverkan.

Noter till balansräkningen

Placeringar

Balansvärdet av andelarna i aktiefonder uppgick 31.12.2013 till 225 785 tusen euro.

Balansvärdet av andelarna i räntefonder uppgick 31.12.2013 till 355 079 tusen euro.

Balansvärdet av indirekta fastighetsplaceringar uppgick 31.12.2013 till 9 831 tusen euro.

Balansvärdet av pensionsfondens fastighetsplaceringar uppgick 31.12.2013 till 20 171 tusen euro.

Tammerforsfastigheten, som i Finlands Banks balansräkning tidigare öronmärkts på pensionsfonden, överfördes på Finlands Bank under 2012. Därigenom uppkom för pensionsfonden placeringstillgodohavanden hos Finlands Bank till ett värde av 5 504 tusen euro, på vilken summa betalas en ränta i nivå med räntan på de

huvudsakliga refinansieringstransaktionerna. Vid slutet av 2013 uppgick placeringstillgodohavandena hos Finlands Bank till 5 544 tusen euro.

Pensionsfond

Uppskrivningsfonden upplöstes med 383 tusen euro i nedskrivningar, varefter värdet på den uppgick till 7 508 tusen euro. Fastigheter, markområden och motsvarande uppskrivningar överfördes från Finlands Banks balansräkning till pensionsfonden 2002.

Vid räkenskapsårets början uppgick pensionsavsättningen till 574 281 tusen euro. Nettot av räkenskapsårets intäkter och kostnader, 34 299 tusen euro, avsattes för pensioner.

Pensionsåtagandet enligt Finlands Banks pensionsstadga uppgick 31.12.2013 till 581 528 tusen euro. Pensionsåtagandet beräknades i tillämpliga delar enligt beräkningsreglerna i Finansinspektionens föreskrift för pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser, enligt beräkningsgrunderna för det registrerade tilläggspensionsskyddet enligt APL och enligt pensionslagen. Åldersförskjutningen har beräknats enligt beräkningsgrunderna för APL tilläggspensionsskyddet. Räntesatsen var 3 % och belastningen 5 % av pensionsåtagandet.

I pensionsåtagandet har indexförhöjningen av löpande pensioner och fribrev från och med den 1 januari 2014 beaktats. Löpande pensioner har justerats med en livslängdskoefficient som motsvarar det belopp som har tillämpats på varje enskilt pensionsbeslut. Avsättningen för löpande pensioner och fribrev har beräknats med livslängdskoefficienten 0,976, vilket är Pensionsskyddscentralens preliminära uppskattning av livslängdskoefficienten för 2014, som fastställs 2013 och tillämpas på nya pensioner från och med 2014.

Efter resultatet för 2013 och återförda uppskrivningar uppgick värdet av tillgångarna för täckning av pensionsåtagandet till 616 088 tusen euro. Detta täcker ca 106 % av Finlands Banks pensionsåtagande på 581 528 tusen euro.

Främmande kapital

Posten består av leverantörsskulder, upplupna kostnader och en skuld till Finlands Bank. Under upplupna kostnader redovisas 101 tusen euro i arvoden till externa portföljförvaltare. Skulden till Finlands Bank består av saldot på pensionsfondens kassakonto som utgör -215 tusen euro.

Noter till resultaträkningen

Premieinkomst

Arbetsagarandelen 2013 var 5,15 %/6,50 % av lönekostnaderna i Finlands Bank och Finansinspektionen. Arbetsagarandelen avräknas från lönerna månatligen.

Under 2013 betalade Finlands Bank 19,85 % av de utbetalda lönerna i arbetsgivares pensionsavgift till pensionsfonden. Finansinspektionen betalade likaså 19,85 % av lönerna i pensionsavgift. Arbetsgivarens pensionsavgift redovisades direkt som kostnad för Finlands Bank.

Intäkter av placeringsverksamheten

Intäkterna från räntefonder utgjorde 1 460 tusen euro. Intäkterna bestod av realisationsvinster och skatteåterbäringar.

Intäkterna från aktiefonder uppgick 2013 till 628 tusen euro.

Till följd av marknadsvärderingen av placeringsfonderna redovisades en vinst på 47 252 tusen euro för 2013.

Fastighetsintäkterna uppgick 2013 till 1 579 tusen euro.

De indirekta fastighetsintäkterna uppgick 2013 till 919 tusen euro. Till följd av marknadsvärderingen av de indirekta fastighetsplaceringarna redovisades en förlust på 409 tusen euro för 2013.

Kostnader för placeringsverksamheten

I kostnader för placeringsfonder redovisades 203 tusen euro i arvoden till externa portföljförvaltare.

Driftskostnaderna för fastigheterna uppgick till 460 tusen euro. På fastigheterna gjordes avskrivningar för 1 298 tusen euro. Mot 383 tusen euro återfördes uppskrivningar så att resultatverkan blev 914 tusen euro (tabell 5).

Pensioner

Under 2013 utbetalades pensioner för 25 720 tusen euro.

Administrationskostnader

I personalkostnader för pensionsfonden redovisades 29 tusen euro i lönekostnader för ledningsgruppen för förmögenhetsförvaltningen och sekreteraren samt 105 tusen euro i lönekostnader för pensionshandläggare och andra experter.

Övriga kostnader omfattade kostnader för köpta tjänster och diverse andra kostnader.

Förändring av pensionsavsättning

Pensionsavsättningen ökade 2013 med 34 299 tusen euro. Ökningen består av nettot av intäkter och kostnader.

Årets resultat

I resultat för räkenskapsåret redovisades 0 euro.

4 Hantering av pensionsfondens finansieringsrisker och placeringsverksamhet

4.1 Placeringspolicy

Med pensionsfondens placeringar täcks pensionsåtagandet för de anställda i Finlands Bank. Pensionerna finansieras delvis med intäkterna från dessa placeringar. Målet för pensionsfondens placeringsverksamhet är en ekonomisk och effektiv pensionsfinansiering på lång sikt. Ett ytterligare mål är att i enlighet med bankfullmäktiges beslut uppnå en täckningsgrad för pensionsåtagandet på 100 %. Placeringspolicyn baseras på en analys av utvecklingen av pensionsåtagandet och tillgångsvärdena på lång sikt. Den valda strategiska placeringsallokeringen beror också på att pensionsfonden redovisas över bankens balansräkning.

Den godkända kategoriindelningen enligt placeringspolicyn är statslån, aktier och fastigheter. Viktningen mellan olika placeringskategorier, dvs. den strategiska allokeringen, är det viktigaste beslutet med tanke på placeringsverksamhetens resultat och riskerna. Den strategiska allokeringen baseras på en analys av framtida pensionsåtaganden. Analysen har samtidigt inriktats på dels åtaganden som sträcker sig långt in i framtiden och avkastningskraven på dem, dels

den förväntade avkastningen för de olika placeringskategorierna samt risker och diversifieringsfördelar. Analysen har sökt finna en placeringsfördelning som på bästa möjliga sätt förenar rimliga avkastningsförväntningar med en acceptabel risknivå.

I pensionsfondens placeringsverksamhet tas varken taktiskt eller aktivt ställning till placeringskategoriernas andelar eller enskilda värdepapper. Den faktiska allokeringen avviker från den strategiska på grund av placeringskategoriernas värdeförändringar. Pensionsfondens placeringsstrategi är dynamisk i det hänseendet att när andelen för en placeringskategori ligger över eller under det fastställda gränsvärdet (tabell 6), återställs den strategiska allokeringen. För aktier görs denna anpassning dessutom årligen. Målet är således att köpa värdepapper som sjunkit i värde och sälja dem sedan de stigit i värde.

Räntebärande placeringar inriktas på euroländernas statsobligationer. Aktieplaceringarna fördelas på euroområdet och övriga utvecklade marknader. Valutakursrisken i aktieplaceringar i utländsk valuta säkras enligt beslut inte, eftersom detta medför diversifieringsfördelar.

Tabell 6. Strategisk allokering av pensionsfondens tillgångar och tillåtna intervaller mellan placeringskategorierna

Placeringskategori	Strategisk, %	Nedre gräns, %	Övre gräns, %
Statslån i euroområdet	55	45	65
Aktier i euroområdet	15	10	20
Aktier utanför euroområdet	15	10	20
Fastigheter	10	0	20
Placeringstillgodhavanden hos Finlands Bank	5	–	–
Summa	100		

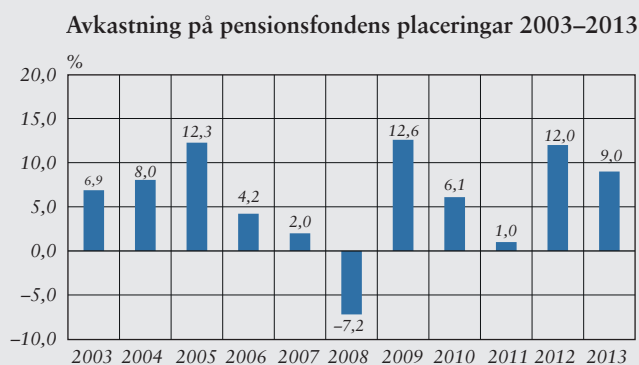
För aktie- och obligationsplaceringar har fastställts jämförelseindex med en avkastning som portföljförvaltarna försöker uppnå genom passiv förvaltning, s.k. indexering. Som jämförelseindex används kända och etablerade index. För statslån är index Citigroups Euro Government Bond och för aktier MSCI Euro och MSCI World.

Pensionsfondens fastighetsplaceringar delas i placeringar i fysiska fastigheter och i fastighetsfonder. Fysiska fastighetsplaceringar omfattar fastigheter som helt eller delvis utnyttjas av Finlands Bank eller bankens anställda. Det gäller Snellmansgatan 2 och Snellmansgatan 6 i Helsingfors. I pensionsfondens allokering ingår också placeringstillgodohavanden hos Finlands Bank.

4.2 Pensionsfondens tillgångar och placeringsverksamhet 2013

År 2013 var åter ett gott år för pensionsfondens placeringsverksamhet både absolut sett och i jämförelse med andra pensionsbolag. Avkastningen på placeringarna var 9,0 %.

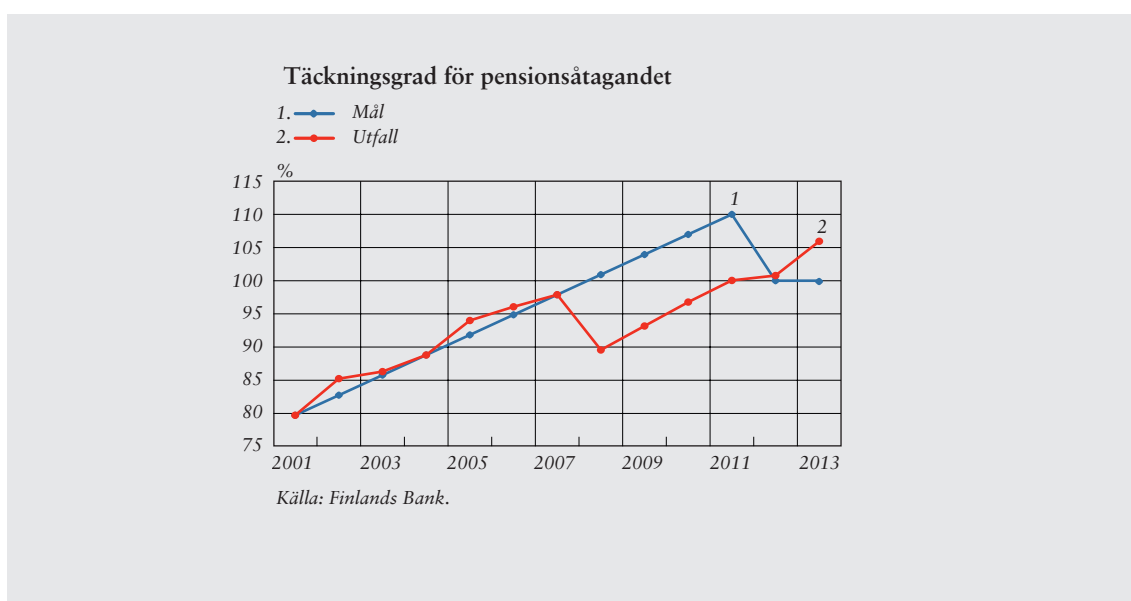
Diagram 1.

Källa: Finlands Bank.

Tack vare en lyckad placeringsverksamhet steg täckningsgraden för pensionsåtagandet till 106 % och låg därmed över målet (diagram 2).

Diagram 2.

Den goda avkastningen på aktier (22,3 %) var en positiv överraskning i avkastningsutvecklingen för 2013. Aktierna i euroområdet gav en avkastning på 23,5 % och aktierna utanför euroområdet 21,1 %, vilket visar att marknadsutvecklingen varit gynnsam överlag. Utsikterna för aktieplaceringar är mindre positiva 2014, då amerikanska centralbanken har inlett normaliseringen av sin penningpolitik och läget i Kina väcker oro på marknaden. Statslåneportföljen genererade en rimlig avkastning (2,3 %) mot bakgrund av de svaga förväntningarna. Till följd av de mycket låga räntorna var ränteintäkterna låga, och inga höga ränteintäkter är heller att vänta 2014. Avkastningen på fastighetsplaceringar var 4,1 %.

Pensionsfondens tillgångar uppgick vid slutet av 2013 till ca 616 miljoner euro (583 miljoner euro vid slutet av 2012). Under året inträffade en förändring i allokeringen som endast speglar värdeförändringar på placeringar. Till följd av de stigande aktiekurserna blev aktievikten i portföljen större än den strategiska andelen (tabell 8).

Tabell 7. Avkastning på pensionsfondens portfölj och jämförelseindex 2013

	Pensionsfonden, %	Jämförelseindex, %
Statslån i euroområdet	2,3	2,2
Aktier	22,3	
Euroområdet	23,5	23,4
Övriga utlandet	21,1	21,2
Fastigheter	4,1	
Summa	9,0	

Tabell 8. Pensionsfondens tillgångar, strategisk och faktisk allokering vid slutet av 2013

	Statslån	Aktier i euro	Aktier, Global	Fastigheter	Placeringsstillgodo- havanden hos Finlands Bank och kassatillgångar
Intervall	45–65	10–20	10–20	0–20	
Neutral allokering (%)	55	15	15	10	5
Ställning vid slutet av 2013 (%)	58	19	18	5	1
Ställning vid slutet av 2012 (%)	62	16	16	5	1

4.3 Genomförande av placeringsverksamheten

Pensionsfondens placeringar förvaltas effektivt och säkert. Placeringsverksamheten har lagts ut på de bästa aktörerna i branschen. Huvudregeln är att inte ta någon aktiv risk i placeringsverksamheten utan sikta på en avkastning i nivå med marknadsavkastningen för respektive placeringskategori. Ett undantag är indirekta fastighetsplaceringar, som är föremål för aktiv förvaltning. I fastighetsinvesteringar ingår som ett väsentligt drag ett aktivt element, vilket har godkänts. Fastighetsfonderna kan också i sin verksamhet använda främmande kapital.

Pensionsfondens portföljförvaltare 2013:

- räntebärande placeringar: StateStreet Global Advisors
- aktieplaceringar: Vanguard Investments/eQ Oyj
- fastighetsplaceringar: Real Estate Fund Finland I (Pohjola Kapitalförvaltning Ab) och Aberdeen Property Fund Finland I.

4.4 Riskhantering av placeringsverksamheten

Riskhanteringen av pensionsfondens placeringar går huvudsakligen ut på tillfredsställande spridning av placeringarna. Spridningen genomförs genom valet av en sådan placeringsallokering som ger skydd mot risker som uppkommer under olika konjunktur- och marknadslägen. Ett primärt exempel på denna spridning är statslån och aktier. I ett svagt konjunkturläge stiger priserna på statslån, medan aktiekurserna är höga i ett gynnsamt konjunkturläge. De tillåtna nedre och övre gränserna för viktningen mellan placeringskategorierna i fondens placeringspolicy begränsar den relativa risken i en viss placeringskategori, eftersom allokeringen mellan placeringskategorierna återställs till det neutrala, om värdet på någon placeringskategori stiger över eller sjunker under det tillåtna gränsvärdet. För aktier görs vidare en neutralisering årligen. Den öppna valutakursrisken för globala aktieplaceringar förklaras också av diversifieringsfördelar: i en portfölj som är sammansatt av flera olika placeringskategorier innebär valutakursrisken för aktieplaceringar en spridning av den totala risken och ger därmed ett fördelaktigare samband mellan avkastning och risk på lång sikt.

Pensionsfondens utlagda placeringsverksamhet är inriktad på fonder. Fonderna har en egen riskhantering som ska se till att portföljförvaltarna håller sig inom de tillåtna gränserna för fondens stadgar och placeringsstrategi. Placeringarna i både statslån och aktier är inriktade på fonder med passiv strategi och portföljförvaltarens uppgift är att följa avkastningen på det valda indexet och riskprofilen.

Riskhanteringen i pensionsfonden innebär att ledningsgruppen för förmögenhetsförvaltningen regelbundet ser över risknivån i placeringsverksamheten och förändringarna i den. Riskerna mäts med Value-at-Risk-metoden (VaR-metoden) och de s.k. svansriskerna, dvs. de allra häftigaste eventuella utfallen som inte fångas upp av VaR-analysen, skattas med expected shortfall (ES). Riskberäkningarna tas fram av Finlands Banks riskkontrollbyrå.

Risktalen (tabell 9) visar att aktierisken (VaR 99 miljoner euro) utgör den största enskilda riskkällan i pensionsfondens placeringsportfölj. Den samtidiga förekomsten av aktierisk, ränterisk och valutakursrisk innebär en spridning av den totala portföljrisken, som är bara 1 miljon euro större än aktierisken ensam. En skattning med ES ger samma utfall för aktierisken och den totala risken (114 miljoner euro). ES för aktieplaceringar motsvarar en nedgång i aktiernas värde med 50 %. Risknivån i pensionsfonden var så gott som oförändrad från året förut.

Tabell 9. Pensionsfondens risktal vid slutet av 2013

Mn euro	VaR 99 %	Expected Shortfall 99 %
Aktierisk	99	114
Ränterisk	45	51
Valutarisk	29	34
Total risk	100	114

